

Notulen werkgroep Gas & Elektra Nederland CO2 Neutraal

Locatie: De Horst 1, Driebergen
Notulist: Annet van Dijk (B.V. Ingenieursbureau M.U.C.)

Pagina 1 van 4

Deelnemerslijst

De deelnemerslijst volgt in een apart bestand (opgesteld door Daan Faber van MVO consultants).

Inleiding

Omdat Magriet de Jong zwangerschapsverlof heeft neemt Daan Faber van MVO consultants haar zaken waar en zit deze bijeenkomst voor. Tijdens de bijeenkomst zijn er 2 presentaties gepland. De digitale bestanden van de presentaties volgen via Daan Faber.

Presentatie Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

De aftrap wordt gegeven door Nick van Moerkerk van MVO consultants. Tijdens de presentatie komt klimaatneutraal inkopen aan bod. De overheid had al eerder doelen op dit gebied gesteld en zou deze in 2015 behaald moeten hebben, echter is dit niet gelukt en hebben zij tot juni de tijd om een plan van aanpak op te stellen voor een nieuw voorstel.

De organisatie Pianoo wordt aangehaald, zij helpen inkopers met het inkopen van MVO. Kijk op www.pianoo.nl voor meer informatie.

Een Gemeente die zeer voortvarend is op het gebied van klimaatneutraal inkopen is de Gemeente Helmond. Hier wordt een filmpje van getoond. Hierbij de link naar dit filmpje: <https://youtu.be/j6gsl2achmM>.

Nick haalt tijdens zijn presentatie ook de volgende zaken aan:

EED

De Europese Unie heeft regels opgesteld voor het bereiken van energiebesparing. Deze regels zijn opgenomen in de Energy Efficiency Directive (EED). Samengevat houdt deze regeling in dat grote ondernemingen, die niet deelnemen aan een MJA- of MEE-convenant en niet in het bezit zijn van een gecertificeerd energiemanagementsysteem, verplicht zijn een energieaudit uit te voeren voor alle gebouwen die worden gebruikt door die onderneming. Grote ondernemingen zijn ondernemingen met meer dan 250 medewerkers in Nederland en/of een hogere jaaromzet dan € 50 miljoen.

EPK

Speciaal voor de kantorenmarkt heeft SGS Search de Energie Prestatie Keuring (EPK) met trio-label ontwikkeld, die naast de eigenaar en de huurder nadrukkelijk ook de beheerder betreft bij de te nemen energiebesparende maatregelen én de te boeken (energie)winst. De EPK is van toepassing op gebouwen van 25.000m³ of 50.000kWh.

Na het bespreken van deze 2 onderwerpen kwamen vanuit de werkgroep de volgende vragen naar boven:

Yurrian van Gitters van Filoform B.V. vraagt zich af wie er nu verantwoordelijk is voor het gebouw, de verhuurder of huurder. Het antwoord is dat in eerste instantie de verhuurder verantwoordelijk is, echter de huurder heeft ook de maatschappelijke verantwoording duurzame aanpassingen aan te kaarten bij de verhuurder.

Sam Flikweert van Engie Services Nederland N.V. voegt eraan toe dat wanneer men gecertificeerd is voor de CO2-prestatieladder men een vrijstelling krijgt voor bovenstaande regelingen.

Maarten Reuderink van KVGGO benadrukt dat dit een tijdelijke regeling is. Dit wordt door Nick bevestigd. Men weet niet hoe lang die vrijstelling duurt, maar dit zal niet eeuwig zijn.

Notulen werkgroep Gas & Elektra Nederland CO2 Neutraal

Locatie: De Horst 1, Driebergen
Notulist: Annet van Dijk (B.V. Ingenieursbureau M.U.C.)

Pagina 2 van 4

Overige onderwerpen van deze presentatie:

- Circulaire economie en het grondstoffenakkoord:
<https://www.circulaireeconomienederland.nl/grondstoffenakkoord/default.aspx>
- Sustainable development goals: https://nl.wikipedia.org/wiki/Duurzame_ontwikkelingsdoelen

Nick benadrukt dat er erg veel MVO-thema's zijn. Benadruk binnen je organisatie vooral de thema's welke in jullie organisatie spelen en waar je al goed in bent.

Ook zijn er veel verschillende certificaten te behalen op MVO-gebied, veelal gebaseerd op de ISO26000. Advies van Nick is om niet te certificeren zolang er nog geen opdrachtgevers naar gevraagd hebben. Bij de verschillende certificaten verlangen ze verschillende dingen. Zolang je niet weet wat de opdrachtgever wil is het moeilijk je op 1 specifiek certificaat te richten. Beter kun je de 37 indicatoren voor je bedrijf in kaart brengen en zorgen dat dit binnen je organisatie in orde is. Wanneer het moment daar is dat een opdrachtgever ernaar vraagt ben je ongeveer voor 80% klaar voor welk MVO-certificaat dan ook en kun je binnen korte termijn het gewenste certificaat behalen.

Maarten Reuderink van KVGGO geeft als tip nog de website www.duurzamejaarverslagen.nl.

Sam Flikweert van Engie services Nederland vult aan dat de ISO26000 wel wat achterloopt m.b.t. de circulaire economie.

Hiermee wordt de presentatie van Nick van Moerkerk afgesloten. Iedereen bedankt hem voor zijn tijd en dan staat de volgende presentatie op de planning.

Presentatie gedragsverandering

De presentatie die volgt betreft gedragsverandering en wordt gegeven door Ilja Bangma van Van der Ende. Het is in grote lijnen een presentatie over hoe het brein werkt wanneer men gedragsveranderingen bij anderen teweeg wil brengen. In de PowerPointpresentatie zelf wordt wat dieper op de materie ingegaan. De presentatie volgt via Daan Faber.

Na de presentatie volgen onderstaande vragen:

Yurrian van Gitters van Filoform B.V. vraagt hoe je het bij mensen voor elkaar krijgt om gedragsveranderingen door te voeren zoals 's avonds het licht uitdoen op het kantoor of het uitzetten van de verwarming. Ilja antwoordt dat het moeilijk is om in je eentje een hele groep mensen in beweging te krijgen. Het is vaak van belang om mensen mee te krijgen welke al wat aanzien hebben op de werkvloer. Vaak volgen er dan vanzelf meer. Ook kunnen oplossingen gezocht worden op technisch vlak, zoals automatische schakelaar o.i.d.

Daan Faber van MVO consultants vraagt zich af hoe lang het proces van een gedragsverandering teweeg brengen duurt. Dit hangt volgens Ilja sterk af van wat je wilt veranderen en uit welke personen/culturen de groep bestaat. Dat is dus erg lastig in te schatten.

Ilja geeft ook als voorbeeld dat er binnen bedrijven regelmatig gebruik wordt gemaakt van inhuurkrachten en dat het vooral bij personen die wat korter binnen het bedrijf werken moeilijk is een gedragsverandering teweeg te brengen. *Jan Dubbeldam van B.V. Ingenieursbureau M.U.C.* is het hier mee eens en heeft hier in het verleden ervaring mee. Het is zelfs een reden om in sommige gevallen niet voor inhuurkrachten te kiezen maar toch iemand in dienst te nemen.

Notulen werkgroep Gas & Elektra Nederland CO2 Neutraal

Locatie: De Horst 1, Driebergen
Notulist: Annet van Dijk (B.V. Ingenieursbureau M.U.C.)

Pagina 3 van 4

Patrick Ballast van Ballast Nedam haalt een voorbeeld aan van medewerkers binnen de industriebouw welke tijdens een bepaald project goed met veiligheid omgaan zoals het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen. Later bij een ander werk vervallen zij dan toch weer in de oude gewoontes. Ilja geeft aan dat dit vaak het geval is. Je zult voortdurend moeten bijsturen en de regels moeten herhalen.

Conclusie van de presentatie is dat het belangrijkste is het blijven herhalen van de gedragsverandering die je teweeg wilt brengen. Het moet erin slijten bij de medewerkers en dat kost tijd en geduld. Ook Ilja wordt bedankt voor zijn tijd. Hij blijft nog even zitten voor de discussie welke over gedragsverandering gaat bij het doorvoeren van reductiemaatregelen.

Discussie

De voorzitter vraagt aan de werkgroep wat ervaringen te delen over positieve gedragsveranderingen welke men al teweeg heeft kunnen brengen binnen zijn/ haar bedrijf.

Tom Capiau van Agidens vertelt over de slipcursus en ecodrive die hij met zijn collega's heeft gevolgd en dat dit echt een stukje bewustwording teweeg heeft gebracht. Het werd een soort van wedstrijdje, niemand wilde het als slechtste doen.

Paul van de Vondervoort van Tauw Groep B.V. laat weten dat ze bij hem op het bedrijf fruit ter beschikking hebben gesteld en dat dit steeds beter wordt ontvangen. Een stukje vitaliteit op de werkvloer.

Wendy van Giesen van IDDS Groep heeft met haar bedrijf meegedaan aan het initiatief "Op de fiets werkt beter". Intern was hiervoor een wedstrijdje opgezet en hier kon men kleine prijsjes mee winnen. Daarbij hield men goed de standen en besparingen bij, dit werd geprojecteerd op een scherm in het bedrijf. Door steeds terugkoppeling te geven werd bewustwording gecreëerd.

Ook *Crista Knook van HSM* heeft ervaring met een dergelijk fietsinitiatief. Ze hadden 1 dag gekozen dat iedereen met de fiets naar het werk ging, hierdoor kregen mensen weer zin om wat vaker met de fiets te komen. Wel moet daarbij gezegd worden dat het animo in de zomer aanzienlijk hoger ligt dan in de herfst/winter.

Sam Flikweert van Engie vult aan dat wanneer men dingen op een scherm projecteert dit ook af en toe een ander uiterlijk of andere plaats binnen het bedrijf moet krijgen anders heeft dit op den duur ook geen effect meer.

Ook worden tijdens de discussie negatieve ervaringen besproken met gedragsveranderingen. Dus gevallen waarbij de verandering niet gelukt is.

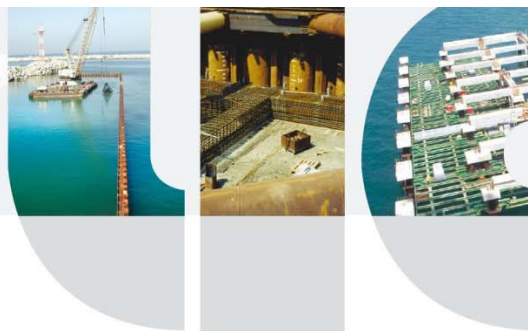
Maarten Reuderink van KVG heeft ervaring met een collega welke zich totaal niet aan de veiligheidsregels hield en dit ook absoluut niet wilde veranderen want hij ging toch over 2 jaar met pensioen. Hij had een negatief effect op de andere medewerkers. Na meerdere verzoeken en weigeringen is de man ontslagen.

Edwin Zwetssloot heeft op kantoor als maatregel ingevoerd dat de bandenspanning moet worden bijgehouden. Mensen deden dit zelf niet goed en men heeft een compressor aangeschaft om de banden op kantoor te kunnen bijvullen. Nog steeds wordt er geen gebruik van gemaakt. Wat kan hij doen om dit te veranderen? Ilja zegt dat mensen gestimuleerd moeten worden om dit te gaan doen. Uit meerdere hoeken hebben mensen hier wat over te zeggen en Daan Faber besluit om er een gemeenschappelijke topic van te maken.

Notulen werkgroep Gas & Elektra Nederland CO2 Neutraal

Locatie: De Horst 1, Driebergen
Notulist: Annet van Dijk (B.V. Ingenieursbureau M.U.C.)

Pagina 4 van 4

Annet van Dijk van B.V. Ingenieursbureau M.U.C. heeft ervaring met deze maatregel. Bij haar op kantoor doet 1 persoon het 1x per 2 maanden en houdt dit bij op een lijstje. Wanneer er een keer iemand niet is wordt die de volgende keer weer meegenomen. Wellicht is het voor Edwin ook een idee om 1 of 2 mensen op kantoor hier verantwoordelijk voor te maken. Annet geeft ook de tip om het eventueel op een bepaald moment te doen, de compressor buiten te zetten en gezamenlijk de banden op te pompen. Bijvoorbeeld tijdens de lunch. *Daan Faber* vult aan dat het wellicht ook aan het begin van een meeting o.i.d. kan worden gedaan.

Patrick Ballast van Ballast Nedam merkt op dat men bij hem op de zaak alle transport in de gaten houdt en zo precies het verbruik van de voertuigen bij kan houden. Dit zorgt ook voor een stuk bewustwording bij de medewerkers.

Jan Dubbeldam van MUC vult aan dat medewerkers het belang van het de bandenspanning op pijl houden moeten begrijpen en hierin gestimuleerd/ geënthousiasmeerd moeten worden.

Einde bijeenkomst.

